

SÄRREDOVISNING 2025 VA-VERKSAMHETEN

Västra Mälardalens Energi & Miljö AB

INNEHÅLL

INLEDNING	3
ÅRETS HÄNDELSE	4
VATTEN- OCH AVLOPPSVERK	6
KOMMUNÖVERGRIPANDE ARBETEN	6
2026 OCH FRAMÅT	7
ORGANISATION	8
OMFATTNING AV TJÄNSTER OCH PRODUKTER INOM VERKSAMHETEN	8
SAMORDNINGEN MELLAN INTERN OCH EXTERNREDOVISNINGEN	8
FINANSFÖRVALTNING	8
FÖRDELNING OCH TILLDELNING AV GEMENSAMMA KOSTNADER MED ANNAN VERKSAMHET	9
BOKSLUTSKOMMENTAR	10
FÖRKLARING TILL TABELL	10
RESULTATRÄKNING	13
REDOVISNING AV KASSAFLÖDEN	15
BALANSRÄKNING	16
REDOVISNINGSPRINCIPER	19
GOD REDOVISNINGSSSED	19
ANLÄGGNINGSavgifter	19
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	19
AVSÄTTNINGAR	19
AVSKRIVNINGAR	20
HANTERING AV ÖVERUTTAG/UNDERSKOTT	20

INLEDNING

Vatten- och avloppsverksamheten (VA-verksamheten) ansvarar för produktion och leverans av dricksvatten samt avledning och rening av avloppsvatten i Köpings kommun. VA-verksamhetens huvuduppgift är att leverera dricksvatten av god kvalitet till anslutna fastigheter. Avdelningen tar hand om avloppsvattnet från fastigheten och renar det innan det släpps ut i Mälaren. Verksamheten ansvarar för underhåll av ledningsnätet för att säkerställa att dricksvatten alltid finns tillgängligt. Samtidigt ska reinvesteringar i ledningsnätet planeras och genomföras på ett sätt som minskar både ut- och inläckage. Arbetet ska ske kostnadseffektivt på både kort och lång sikt, och i enlighet med gällande lagar och föreskrifter för vattentjänster.

ÅRETS HÄNDELSE

För att möta de nya miljökraven ska avloppsreningsverket i Norsa byggas om och byggas ut. De nya reglerna innebär högre krav på reningen av avloppsvattnet innan utsläpp. Vilket syftar till bättre skydd av sjöar, vattendrag och närliggande natur. Samtidigt ska anläggningen bidra till en mer hållbar och klimatsmart hantering av avloppsvatten. Kommunfullmäktige har beslutat att byggnationen ska inledas och de viktigaste investeringarna omfattar:

- Byggnation av ett nytt slutpoleringssteg – För att minska halten fosfor i det renade vattnet byggs ett nytt slutpoleringssteg, som ersätter dagens kemiska rening. Den nya anläggningen kommer att innefatta filterutrustning, dosering av kemikalier och maskiner för att producera tekniskt vatten till internt bruk.
- Ombyggnation och renovering av vattenbehandlingen – Reningsverket byggs om för att klara högre krav på borttagning av kväve och organiskt material (BOD). Bassängerna anpassas med nya zoner för biologisk fosforrening. Vilket minskar användningen av kemikalier och rejektivattenbehandling från slamhanteringen. Betongen kommer att renoveras där det behövs.
- Ny slamhantering och gashantering – En helt ny anläggning för slamhantering uppförs med utrustning för slamförtjockning, rötkammare, avvattning och torrslamsilo. Gashantering omfattar bland annat gasklocka, gaspanna, gasturbin och gasfackla. Dessutom byggs en ny mottagning för externt slam

Under 2025 driftsattes systemet VA-banken. Systemet ska dokumentera anläggningar och planera driftinsatser och förnyelse med hjälp av inrapporterade händelser. VA-banken ger verksamheten förutsättningen att kunna uppfylla kravet i livsmedelslagstiftningen genom att beskriva vår dricksvattendistributionsanläggning. Medarbetarna kommer dessutom kunna arbeta mer digitalt både på kontoret och ute i fält.

2025 uppstod fjorton vattenläckor vilket är fler än förra året då det var tio under samma period. De mest omtalade var de fem vattenläckorna som kom under fem dagar i slutet av oktober. Vattenläckan på Karlsdalsgatan skedde på en av de största huvudmatningarna för vatten. Rörbrottsventilen på vattenverket löste ut vilket gjorde att större delen av Köping, Munktorp och Sundänge var utan vatten. När en vattenläcka av denna storlek uppstår finns det en stor risk att mindre vattenledningar också går sönder då dessa får en högre belastning än vad de är vana vid.

VA-avdelningen har under året genomfört omfattande rengöring av dagvattenkulverten, genom hela Elundsområdet. Arbetet resulterade i att cirka sex ton grus spolades ut, som i sin tur förbättrar flödet och minskar risken för

framtida översvämningar och driftstörningar. Åtgärden är en viktig del i det förebyggande underhållsarbetet och bidrar till en mer hållbar och effektiv dagvattenhantering i området. Vi har även av samma anledning inspekterat ledningsnätet. Felkopplade ledningar leder till tillskottsvatten och kan upptäckas effektivt genom metoden rökning, totalt röktes 261 fastigheter i området.

Under året har VA uppnått målet avseende installation av digitala bräddmätare för avloppsvatten. Vid installationen har förbättrad arbetsmiljö varit i fokus. Även digitalisering av vattenmätare fortsätter och med hjälp av dessa mätare sker avläsningarna digitalt hos kunderna samtidigt som de hjälper till att hitta

vattenläcksljud. Nyligen upptäcktes en vattenläcka på vårt huvudledningsnät genom utslag från en vattenmätare som låg 110 meter från platsen för vattenläckan.

Varje höst genomförs förberedelser inför vintern för alla 434 brandposter i Köpings kommun. I samband med detta utförs funktionskontroller och brandposterna töms på vatten för att undvika frysskador. En nyhet för i år är att inspektionerna nu digitaliseras och dokumenteras i verksamhetssystemet VA-banken. Detta underlättar uppföljning och gör det enklare att vidta nödvändiga åtgärder.

De senaste åren har kraven från Räddningstjänsten ökat på kommunen. Detta har gett vatten- och avloppsavdelningen mer att göra med kapacitetsprov i samband med nya detaljplaner eller när Räddningstjänsten begär det från befintliga verksamheter.

VME har lämnat följande till kommunfullmäktige för beslut:

Starta byggnation av avloppsreningsanläggning

- Ge VME i uppdrag att starta byggnation av avloppsreningsanläggning med tillhörande slambehandling och produktion av biogas.

Medel för fondering för nyinvestering av Norsa avloppsreningsverk

- Godkänna höjningar av brukningstaxan 2026 att täcka planerad avsättning till fond.
- Ge VME i uppdrag att besluta om kommande års höjningar för att täcka planerad avsättning till fond.
- Godkänn att medel från taxehöjning årligen fonderas under perioden 2026–2031, enligt §30 lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.
- Godkänn att fonderade medel ska användas för nyinvesteringen kopplade till om- och tillbyggnad av Norsa avloppsreningsverk enligt fastställd investeringsplan.

Vatten- och avloppsverk

VA-verksamheten har under 2025 (år 2024 inom parentes);

- Producerat 2,27 miljoner kubikmeter dricksvatten (2,18)
- Sält 1,62 miljoner kubikmeter (1,64)
- Tagit emot och renat 3,28 miljoner kubikmeter avloppsvatten (3,57)
- Renat avloppsvatten från 9 ton fosfor (10) och 55 ton kväve (33).

Kommunövergripande arbeten

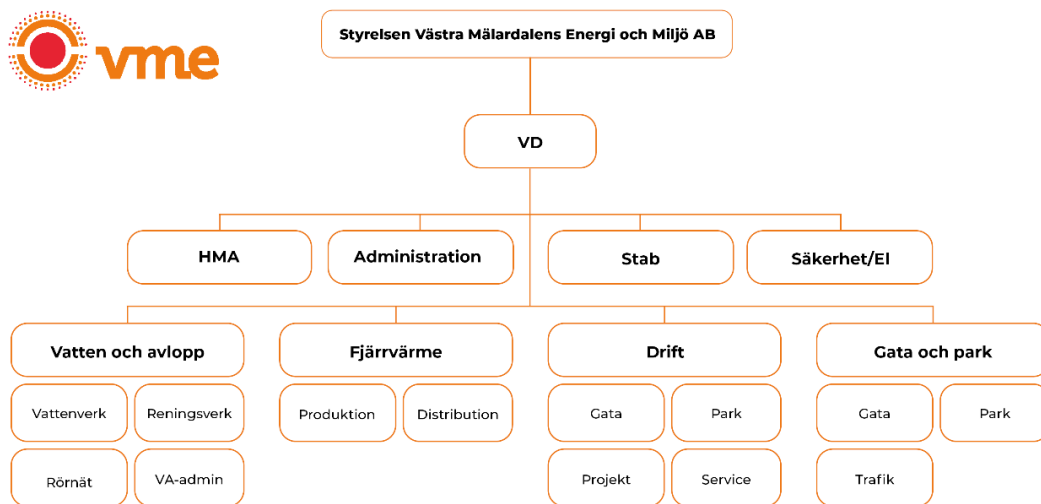
Arbete med kommunens översiktsplan och små detaljplaner har pågått löpande under året.

2026 OCH FRAMÅT

En av vatten- och avloppsverksamhetens stora utmaning framöver blir att projektera och realisera de om- och nybyggnationer som kommer göras på avloppsverket. Det nya tillståndet för Norsa avloppsreningsverk kommer ge Köping möjlighet att växa. Uppstart av arbetet sker 2026 i samverkarna med totalentreprenör.

VME berörs av NIS2-direktivet (The Directive on security of network and information systems). NIS2-direktivet är ett EU-direktiv som skärper kraven på cybersäkerhet för ett stort antal verksamheter. Syftet är att höja den gemensamma nivån av digital motståndskraft mot cyberhot och incidenter. Direktivet ersätter det tidigare NIS1 genom att omfatta fler områden, ställa hårdare krav på riskhantering, incidentrapportering och ledningens ansvar. Direktivet implementeras i Sverige via en ny cybersäkerhetslag som träder i kraft 15 januari 2026. Under 2026 fortsätter arbetet med att förstärka systemsäkerheten för verksamheterna inom VME.

ORGANISATION

Omfattning av tjänster och produkter inom verksamheten

VA-verksamheten utför endast tjänster inom den allmänna anläggningens uppdrag, det vill säga uppgifter utförs inte på en konkurrensutsatt marknad. VME har verksamhetsöverskridande funktioner såsom HMA, säkerhet/el, VD samt administration.

Samordningen mellan intern och externredovisningen

VMEs årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Motpartskoder används för hantering av interna kostnader och intäkter.

Finansförvaltning

För att åtskilja VA-verksamheten från VMEs övriga verksamheter finns ett eget bankgirokonto för in- och utbetalningar. Låneportföljen för VA-verksamheten uppgår till 405 miljoner kronor. VME följer Köpings kommuns fastställda finanspolicy som bland annat innebär att tillåtet intervall för genomsnittlig räntebindningstid är 1,5 – 4 år. Utöver det ska maximalt 40 procent av ränteförfallen ligga inom 1 år. I syfte att begränsa ränterisken ska ränteomsättningstillfällena spridas över tid. Räntekostnaderna uppgick till totalt 14 miljoner kronor under 2025, vilket är 0,13 miljoner kronor under budget. Anledningen är att i budgetberäkningen för 2025 beräknades ytterligare ett nytt lån, men som aldrig realiserades.

Fördelning och tilldelning av gemensamma kostnader med annan verksamhet

De gemensamma kostnaderna inom VME fördelas enligt en nyckel som grundas på bland annat nyttjandegrad och orsakslogik. VA-verksamheten använder sig även av tjänster från Köpings kommun för sin verksamhet, till exempel kommunikatör och säkerhetssamordnare. Köpings kommun redovisar alla kostnader som har varit relevanta och fördelningsnycklarnas motiv dokumenteras. Fördelning av de gemensamma kostnaderna presenteras i tabellen nedan.

Kostnad	Nyckel	Motiv
Bolagsstyrelse	Fördelas jämnt över bolaget	Schablon nyttjandegrad
Kommunikatör, HR-specialist och säkerhetssamordnare	Del av nyttjad tid	Schablon nyttjandegrad
Facklig tid	Andel anslutna	Schablon nyttjandegrad
Försäkringspremier	Försäkringsvärdet inom VA	Orsakslogik
VD, HMA, kundtjänst, ekonomistöd, personalhandläggare, elsäkerhet	Tid nedlagd på VA-ärenden	Orsakslogik
IT-kostnader	Pris per datortyp, licens etc.	Internpriskalkyl
Lokalkostnader	Per m ²	Nyttjandegrad

BOKSLUTSKOMMENTAR

Vatten och avlopp gör ett underskott på 3,76 miljoner kronor. Den största anledningen är att tömning av vassbäddar har påbörjats.

Underskottet bokas mot föregående års skuld till VA-kollektivet och påverkar inte VMEs resultat. Bokföring sker enligt ”Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster”. Den återstående skulden till VA-kollektivet uppgår till 1,04 miljoner kronor.

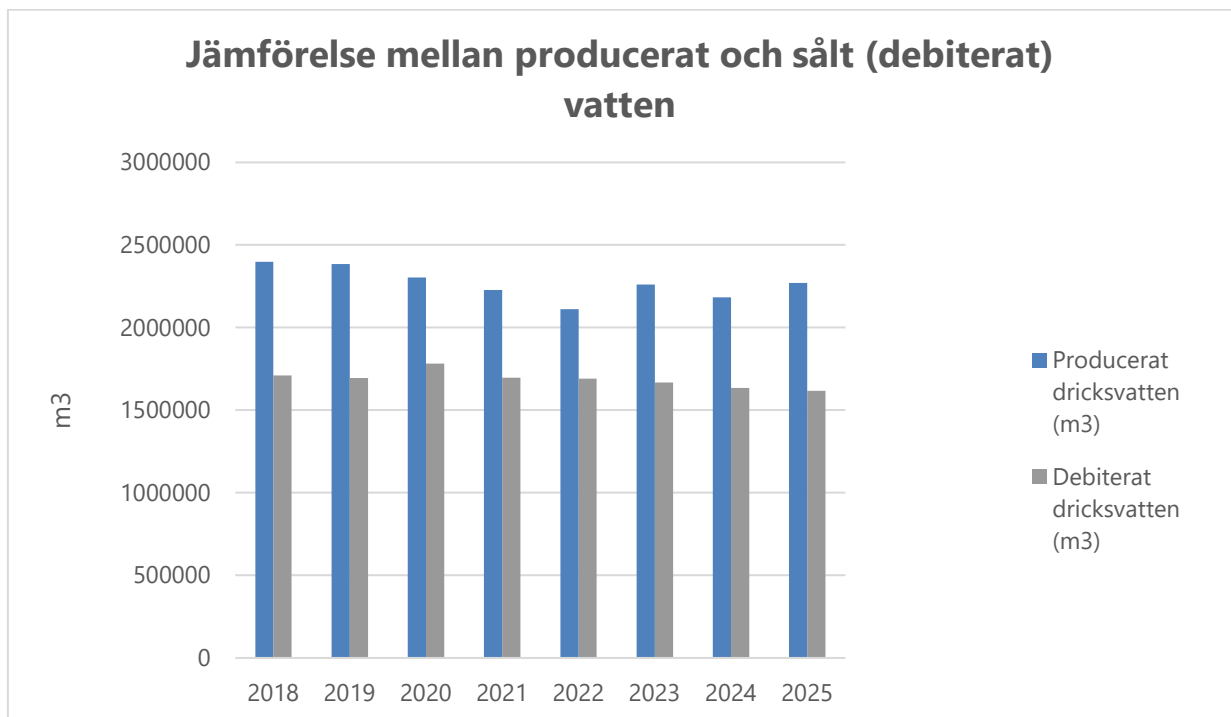
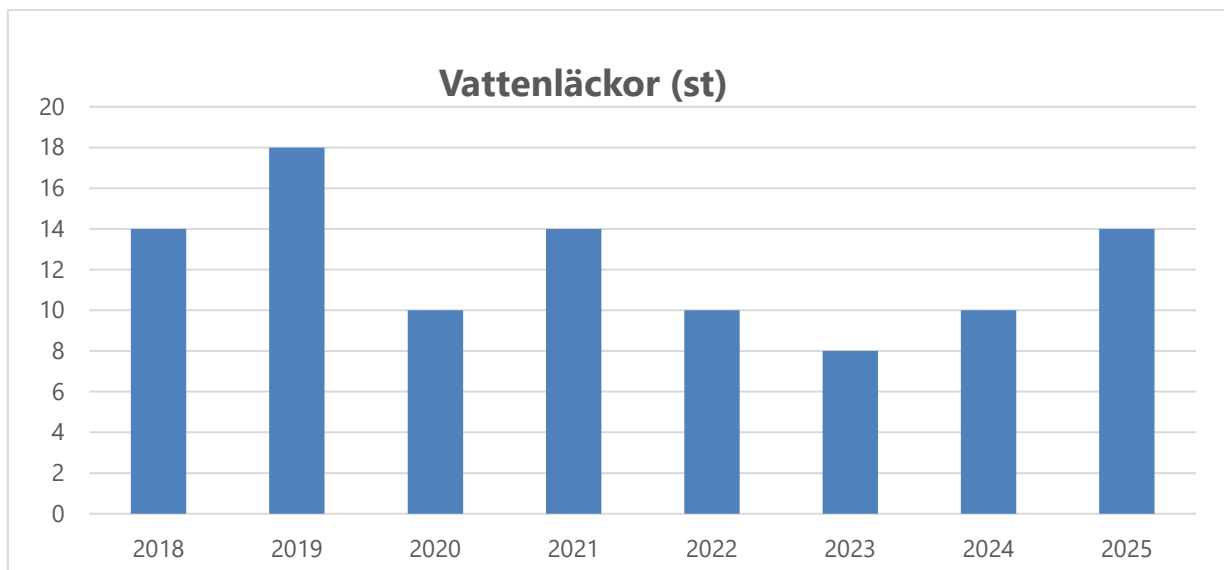
Vatten och avlopp	2021	2022	2023	2024	2025
Vattenläckor (st)	14 st	10 st	8 st	10 st	14 st
Nya vatten/avloppsabonnenter (st)	21 st	16 st	22 st	10 st	9 st
Producerat dricksvatten (m ³)	2 227 806 m ³	2 111 890 m ³	2 260 087 m ³	2 183 556 m ³	2 269 887 m ³
Debiterat dricksvatten (m ³)	1 696 565 m ³	1 690 391 m ³	1 668 372 m ³	1 635 026 m ³	1 617 968 m ³
Ej debiterat dricksvatten (m ³)	60 000 m ³	25 902 m ³	33 382 m ³	21 379 m ³	28 464 m ³
Utläckage från vattenledningsnätet (m ³)	471 240 m ³	395 597 m ³	562 186 m ³	532 670 m ³	628 382 m ³
Utläckage från vattenledningsnätet (%)	21 %	19 %	25 %	24 %	28 %
Mottaget avloppsvatten (m ³)	3 273 763 m ³	2 758 264 m ³	4 106 375 m ³	3 567 024 m ³	3 278 176 m ³
Debiterat avloppsvatten (m ³)	1 649 577 m ³	1 634 888 m ³	1 613 999 m ³	1 580 952 m ³	1 474 577 m ³
Tillskottsvatten (m ³)	1 624 185 m ³	1 123 376 m ³	2 497 315 m ³	1 992 191 m ³	1 809 591 m ³
Tillskottsvatten till avloppsledningsnätet (%)	50 %	41 %	61 %	56 %	55 %
Utbytestakt ledningsnät (år)	300 år	290 år	462 år	356 år	411 år

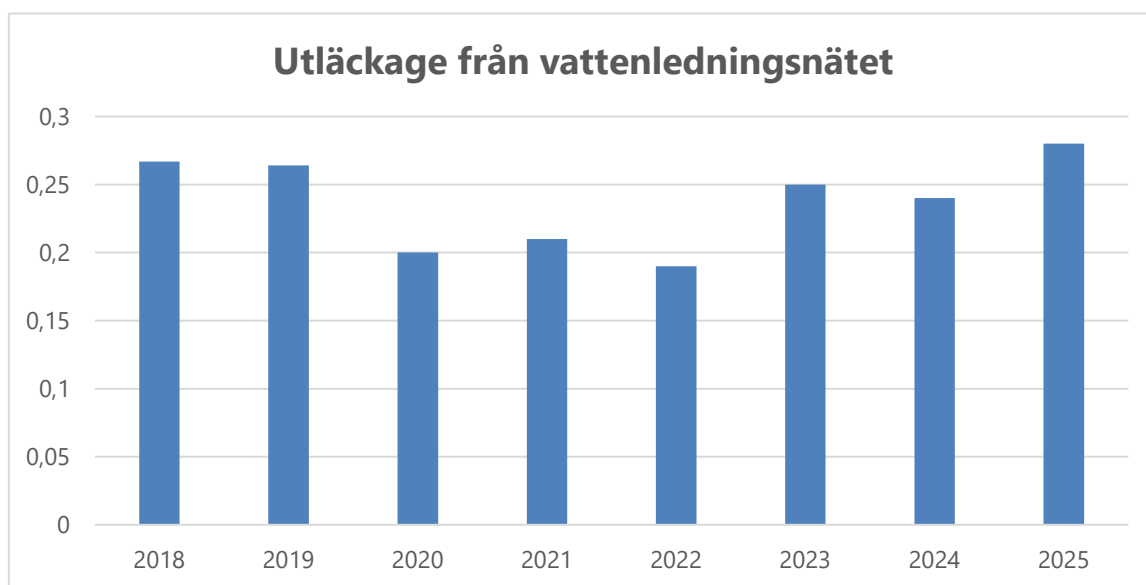
Förklaring till tabell

Ej debiterat dricksvatten: uppskattad mängd vatten som används internt av VA-verket, spolvatten, bevattning och fontäner.

Tillskottsvatten: regn- och grundvatten som kommer från kombinerade ledningssystem (där det ej finns separerade ledningar för dagvatten) samt inläckage i avloppsledningar.

Utbytestakt ledningsnät: Ett mått för att se hur många år det tar att byta ut hela ledningsnätet med dagens investeringstakt. Även om ålder på ledningsnät inte är allena rådande som mått på utbytesbehov så kan det ge en uppfattning om hur renoveringstakten är, se nyckeltal i tabellen. I Köpings kommuns VA-policy står att ”Kommunen ska eftersträva att det allmänna VA-ledningsnätet från och med år 2015 ska förnyas i en takt på 1% per år (motsvarande en förnyelsetid på 100 år) räknat som medeltal på en rullande 5-årsperiod.” Svenskt vatten rekommenderar en utbytestakt på 0,7% (motsvarar cirka 140 år) för vattenledningar och 0,6% (motsvarar cirka 165 år) för avloppsledningar.

RESULTATRÄKNING

(Kkr)	Not	2024	2025
Verksamhetens intäkter		92 058	90 424
Verksamhetens externa intäkter		82 600	81 680
<i>Brukningssavgifter</i>		<i>79 948</i>	<i>79 912</i>
<i>Anläggningsavgifter</i>		<i>948</i>	<i>4 891</i>
<i>Periodisering årets anläggningsavgifter</i>		<i>-948</i>	<i>-4 891</i>
<i>Årlig periodisering av anläggningsavgifter</i>		<i>1 431</i>	<i>1 446</i>
<i>Övriga intäkter</i>		<i>1 221</i>	<i>315</i>
Interna intäkter	1	9 458	8 744
Verksamhetens kostnader		-72 768	-80 468
Verksamhetens externa kostnader		-48 598	-54 603
<i>Personal</i>		<i>-19 681</i>	<i>-17 240</i>
<i>El</i>		<i>-3 783</i>	<i>-4 026</i>
<i>Anläggnings- och underhållsmaterial</i>		<i>-6 099</i>	<i>-6 903</i>
<i>Entreprenader och konsulter</i>		<i>-6 615</i>	<i>-7 164</i>
<i>Övriga kostnader</i>		<i>-12 420</i>	<i>-19 270</i>
Interna kostnader	2	-9 988	-11 385
Avskrivningar		-14 182	-14 480
Verksamhetens nettoresultat		19 290	9 956
Finansiella intäkter		1 007	299
Finansiella kostnader		-13 565	-14 010
Årets skatt		-	-
Periodens resultat		6 733	-3 755

Not 1 – Interna intäkter	2024	2025
Dagvatten	1 040	1 040
Brandvatten	1 378	1 378
VA-avgifter	173	190
Intäkter för tjänster/arbeten	6 867	6 136
Summa	9 458	8 744

Not 2 – Interna kostnader	2024	2025
VA, administration, ekonomi, miljö	-2 869	-3 501
Lokaler	-1 139	-1 007
Kostnader för tjänster/arbeten	-5 980	-6 877
Summa	-9 988	-11 385

REDOVISNING AV KASSAFLÖDEN

(Kkr)	Not	2024	2025
Årets resultat		1935	0
Justering för ej likviditetspåverkande poster	3	12 878	14 542
Avskrivning VA-anslutning		-1 429	-1 446
Skuld till kollektivet		4 798	-3 756
Förändring skatteskuld		556	-431
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		18 738	8 909
Ökning(-)/minskning (+)av rörelsefordringar		-27 496	19 818
Ökning(+)/minskning (-)av rörelseskulder		-25 286	-592
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-34 044	28 135
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-40 956	-28 135
Avyttring av materiella anläggningstillgångar			
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-40 956	-28 135
Nytaga lån		75 000	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		75 000	0
Årets kassaflöde		0	0

Not 3 – Justering för ej likviditetspåverkande poster	2024	2025
Justering för av- och nedskrivningar	14 182	14 480
Justering för gjorda avsättningar	-1 304	62
Justering för ianspråktaga avsättningar	0	0
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	0	0
Summa	12 878	14 542

BALANSRÄKNING

(Kkr)	Not	2024	2025
Tillgångar			
<i>Anläggningstillgångar</i>			
Immateriella		0	1 339
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	4	386 821	404 675
Pågående arbeten	5	66 667	60 903
Maskiner och inventarier	6	3 120	3 345
Summa anläggningstillgångar		456 608	470 263
<i>Omsättningstillgångar</i>			
Kundfordringar		3 604	4 001
Övriga fordringar		23 775	9 813
Upplupna intäkter och förutbetalda kostnader		8 714	2 662
Summa omsättningstillgångar		36 094	16 476
Summa tillgångar		492 701	486 739
Eget kapital			
<i>Eget kapital</i>		<i>0</i>	<i>0</i>
därav årets resultat		0	0
Summa eget kapital		0	0
<i>Avsättningar</i>			
Avsättning för pensioner	7	958	1 020
Skulder			
<i>Långfristiga skulder</i>			
Långfristig skuld till kreditinstitut		345 000	405 000
Övrig långfristig skuld		57 723	61 160
Summa långfristiga skulder		402 723	466 160
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Kortfristig skuld till kreditinstitut		60 000	0
Övrig kortfristig skuld	8	29 020	19 559
Summa kortfristiga skulder		89 020	19 559
Summa skulder		491 743	485 719
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		492 701	486 739

Not 4 – Mark, byggnader och teknisk anläggning	2024	2025
Ingående anskaffningsvärde	439 242	453 583
Från pågående	14 341	31 913
Utrangerat	0	0
Justering bidrag	0	0
Utgående anskaffningsvärde	453 583	485 496
Ingående ackumulerade avskrivningar	-52 860	-66 763
Årets avskrivningar	-13 903	-14 057
Utrangering avskrivningar	0	0
Justering lista	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-66 763	-80 820
Bokfört värde 31 december	386 821	404 675

Not 5 – Pågående	2024	2025
Ingående värde	41 715	66 667
Årets anskaffningar	40 956	28 135
Till anläggning	-16 004	-33 899
Justering/Bidrag	0	0
Bokfört värde 31 december	66 667	60 903

Not 6 – Maskiner och inventarier	2024	2025
Ingående anskaffningsvärde	2 232	3 894
Från pågående	1 662	638
Utrangerat	0	0
Försäljningar, bidrag mm	0	0
Utgående anskaffningsvärde	3 894	4 532
Ingående ackumulerade avskrivningar	-494	-773
Årets avskrivningar	-279	-413
Utrangering avskrivningar	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-773	-1 186
Bokfört värde 31 december	3 120	3 345

Not 7 – Avsättningar	2024	2025
Avsättningar pensioner och löneskatt – enligt underlag från KPA	958	1 020
Summa avsättningar	958	1 020

Not 8 – Kortfristiga skulder	2024	2025
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	4 193	3 938
Skuld abonnenter	4 798	1 042
Leverantörsskulder	16 580	12 178
Övriga kortfristiga skulder	3 449	2 400
Summa kortfristiga skulder	29 020	19 559

REDOVISNINGSPRINCIPER

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFENAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med tidigare år.

God redovisningssed

God redovisningssed tillämpas i särredovisningen för VA-verksamheten. Redovisningen upprättas i enlighet med årsredovisningslagen, Bokföringsnämndens allmänna råd samt Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer i tillämpliga delar samt följer kraven på särredovisning enligt lagen om allmänna vattentjänster. Detta säkerställer en rättvisande och jämförbar redovisning av VA-verksamhetens intäkter och kostnader.

Anläggningsavgifter

Anläggningsavgifterna periodiseras över nyttjandeperioden (vägt snitt 36 år, undantaget Sundänge som periodiseras på 50 år).

Anläggningstillgångar

Immateriella samt materiella anläggningstillgångar upptas till anskaffningsvärdet minus ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. Avskrivningar sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Avskrivningen redovisas som en kostnad i resultaträkningen.

Avsättningar

Under avsättningar återfinns åtagandet gällande efterlevandepension, enligt KPAs beräkningar. Övriga pensionskostnader redovisas på individnivå som skuld i balansräkningen.

Avskrivningar

Avskrivningar påbörjas månaden efter investeringarna har tagits i bruk och beräknas linjärt, dvs. lika stora belopp varje år. De avskrivningstider som tillämpas har vägledning av Kommunförbundets förslag om maximitider som grund för de egna bedömningarna av tillgångens nyttjandeperiod. Nytt för 2025 är redovisning av immateriella tillgångar.

Typ av investering	Avskrivningstid
Immateriella	5-15 år
Inventarier	5-33 år
Bilar och andra transportmedel	5-10 år
Maskiner	5-65 år
VA-anläggningar	20-65 år
Verksamhetsfastigheter	11 komponenter: 30-100 år
Vattenverket	17 komponenter: 10-100 år

Komponentavskrivning tillämpas på investeringar.

Hantering av överuttag/underskott

Enligt vattentjänstlagen får endast nödvändiga kostnader täckas med avgifter. VA-verksamhetens avgiftsuttag regleras av självkostnadsprincipen. VA-verksamheten utgår från uppskattade kostnader och sätter avgifterna efter det. Avvikelser resulterar i ett överuttag eller ett underskott som ska vara av tillfällig karaktär. Vid positivt resultat bokförs skuld till abonnenterna. Negativt resultat regleras först mot eventuell tidigare års skuld mot abonnenterna och därefter resultatförs resterande.